

som hidtil anvendes til græsning, forudsat at der ikke derved sker kreaturbeskadigelse af fortidsminderne. Det bemærkes, at fældning af bevoksning på fortidsminder ikke anses som en ændring af fortidsmindets tilstand, hvorfor dette normalt kan ske uden tilladelse.

Til stk. 2.

For at opnå en kortere lovtekst er opregningen af de beskyttede fortidsminder foretaget i et bilag til loven.

De af bilaget omfattede fortidsmindetyper modsvarede de typer, som er tinglyst som fredede efter den hidtidige praksis i administrationen af § 2 i naturfredningsloven af 1937 og af § 48 i naturfredningsloven af 1969 med efterfølgende revisioner. Desuden er medtaget de typer, som var indarbejdet i ændringsforslaget fra 1987. Det drejer sig om krigergrave, mindesmærker, sten og træer, hvortil der er knyttet folketro, historisk overlevering eller kulturhistorisk tradition, samt sten- og jorddiger.

Efter traditionen i de øvrige europæiske lande og efter den hidtidige administrative praksis skal et anlæg være mindst 100 år gammelt fra anlægstidspunktet for at kunne betegnes som fortidsminde.

Beskyttelsen omfatter såvel intakte fortidsminder som dele af fortidsminder. De i bilaget optagne fortidsminder er, såfremt de er jorddækkede, kun fredet efter forudgående meddelelse, jf. § 12, stk. 3. For de jorddækkede fortidsminder er bestemt, at 100 m zonen ikke skal gælde, jf. § 18, stk. 3.

Om de enkelte fortidsmindekategorier i lovens bilag bemærkes i øvrigt følgende:

Høj er en del af 1969-lovens begreb gravhøj. Under begrebet indgår gravhøje, herunder tuegrave, fra oldtiden og nyere tids kunstigt opførte høje med forskellige definerede funktioner, herunder dog også prydhøje. Høje er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Røse. Dette anlæg er en del af 1969-lovens begreb gravhøj. Det omfatter grave fra oldtiden, inklusive stenlægninger. Under »røser« indgår rydningsrøser og slaggehobe fra oldtid og nyere tid. Røser er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Stengrave omfatter en del af 1969-lovens begreb stengrave og hertil hører alle typer af stenbyggede gravkister med tilhørende anlæg fra oldtiden. Fragmenter af sådanne anlæg er indbefattet. Stengrave er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Voldsteder modsvarede voldsteder i 1969-loven. I »voldsteder« indgår enkeltdele af sådanne anlæg som voldgrav, borgbanke, ladegårdsbanke. Som voldsted regnes også værft (varf), d.v.s. opkastede husbanke i marsken. Kun ubebyggede voldsteder er

umiddelbart fredede, mens bebyggede fredes efter meddelelse. Alle fredede voldsteder har 100 m zone.

Forsvarsanlæg svarer til 1969-lovens forsvarsanlæg og omfatter alle former for forsvars- og befæstningsanlæg fra oldtid og historisk tid. Værkerne kan være opført af jord, træ, tegl, natursten og beton. Forsvarsanlæg er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Ødekirkegårde er efter 1937- og 1969-loven fredede som gravpladser. Ødekirkegårde er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Ruiner svarer til 1969-lovens begreb ruin og omfatter rester af alle typer bygninger (incl. kældre og lystanlæg), herunder også rester af produktions- og forarbejdningsanlæg. Ruiner kan bestå af jord, træ, tegl, natursten og beton. Ruiner er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Runesten svarer til runesten i 1969-loven, herunder billedsten. Runesten er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Bautasten svarer til bautasten og stenrækker i 1969-loven. Typen omfatter alle gravanlæg, skibssætninger og kulturanlæg fra oldtiden, hvori bautasten indgår. Bautasten er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Helleristningssten var også medtaget i 1969-loven og omfatter alle former for helleristninger, incl. skålsten. Helleristningssten er umiddelbart fredede og har 100 m zone.

Kors, milepæle, vildtbanesten og lignende. Disse modsvarede kors, milepæle o.lign. i 1969-loven. Disse anlæg er umiddelbart fredede, men har ikke 100 m zone.

Mølleanlæg omfatter 1969-lovens kanaler samt anlæg ved eller i søer og åer. Begrebet omfatter alle dele af vandmølleanlæg. Mølleanlæg fredes efter meddelelse og har 100 m zone.

Dæmninger omfatter dele af 1969-lovens anlæg ved eller i søer og åer. De fredes efter meddelelse og har 100 m zone.

Broer omfatter en del af 1969-lovens broanlæg og omfatter foruden egentlige broer også alle typer af vejkister og spang. Broer fredes efter meddelelse og har 100 m zone.

Vejanlæg omfatter dele af 1969-lovens broanlæg og dæmninger samt vejspor fredet efter 1937-loven. Gruppen omfatter alle typer af vadesteder og vejanlæg, incl. hulveje, samt dele heraf. Vejanlæg fredes efter meddelelse og har 100 m zone.

Helligkilder modsvarede helligkilder i 1969-loven. Alle dele af anlæg ved helligkilder er omfattet. Kilder uden synlige anlæg, men med historisk tradition, er omfattet af bestemmelsen. Helligkilder fredes efter meddelelse og har 100 m zone.